Taksa plaćena u gotovu

CIJENA 3 DIN

OBITELJ

GOD. 1939 15. SRPNJA BROJ 27

OBITELJ

ČASOPIS ZA HRVATSKU PORODICU
U ZAGREBU 15. SRPNJA 1939.

GODINA XI. BROJ 27.

Slika desno: UGODNO JE NA ČAS ODAHNUTI ZA VRIJEME ŽETVE

Žetva je . . .

Napisao Vilim Peroš

Jasno zvjezdano nebo počelo je sve više blijedjeti. Kao ivanjske krijesnice zlatne zvijezde nestajahu s nebeskog plavetila. Zlatom okovan mjesečev srp sve je više gubio svoj sjaj . . . Noćna je koprena polako nestajala, a iza dalekih gora, što se obavile ljubičasto, počelo je sunce svojim tracima milovati šumu. Sunčani kolut postajaše sve veći, a snopovi njegovih zraka prosipahu se poput zlatno-sjajnih niti po zemlji. Sunce je svojim tracima pozdravilo najprije šumske divove, a onda proplanke, pašnike, toranj seoske crkve, cestu i njivu.

Iako je tek svanula zora, na njivama je živo i veselo. Nije ni čudo: mjesec je srpanj, pa ljudi žanju žito. Već prije sunčeva izlaska prolažahu seljaci i seljakinje u skupinama kroz selo pjevajući iz punoga grla narodne pjesme, koje su zvučile kao raskošne rapsodije i ditirambi Onome, koji je dao da se ljudi sada toliko raduju žetvi.

Seljaci i seljakinje radosno odlaze na svoje njive na rad, na žetvu; istina, težak je posao žetva, ali ga svatko rado obavlja ne mareći za to, što ga sunce po cijeli dan nemilosrdno žari i peče. Ako je Bog dao, da je žito ponijelo, seljak ne žali nimalo svoj trud, što ga je uložio u oranje i sjetvu, jer vidi, da mu je mučni posao Svevišnji blagoslovio prosuvši nad njegovu oranicu pune pregršti svoje dobrote.

Žetva je . . . Prigiblju se ljudi, dohvaćaju vlati žita, srp zamahne, njegova se blistava oštrica ureže u žito, koje pada; vežu se snopovi puni krupnoga zrnja, žutoga i tvrdoga, da se poslije natovare na kola i voze kući, gdje će se obaviti vršidba. Nakon vršidbe ostat će na jednoj rpi žuto-zlatna slama, a na drugoj krupno zrnje, koje će se dati u mlinu samljeti, a onda će se od brašna mijesiti kruh.

Kruh će se staviti u peć, a iz nje će se raširiti ugodan miris svježe pečena kruha našega svagdašnjega.

Žetva je . . . Mašu srpovi, cilinkaju oštri bridovi kosâ, a pokošeno žito pada kao mrtve ptice zimi. Težak je, ali i ugodan posao žetva.

Žetva je finale ljetnih ljepota, ona je blagdan naših žitorodnih polja i blagoslov neba. Seljak s pobožnošću pristupa žetvi, jer zna, da je trebao samo mig s neba, pa da vjetrovi, kiše i tuča unište žito, svu njegovu muku i trud, te da sve njegove velike nade budu razbijene kao lijepi sni.

Slika desno: OBJED U HLADU DRVETA ZA VRIJEME ŽETVE

Samo jedan crni oblak trebao je spustiti na žito svoje sitne ledene grudice, pa da cijela žetva bude uništena, a seljak bačen u bijedu i nevolju. Ali eto, to se nije dogodilo, pa je Bog blagoslovio mučni i teški posao seljačkih žuljeva, te je seljak imao obilnu i bogatu žetvu, a njegova obitelj kruha kroz čitavu godinu.

Nije stoga čudo, što je žetva, taj najvažniji seljački posao u ljetu, toliko puta već opjevana od pjesnika i što je i mnoštvo narodnih poslovica nadahnuto žetvom, kao na pr.: — Kakva sjetva, takva žetva —; Tko vjetar sije, buru žanje, — U svakom žitu ima kukolja— i dr.

Poznati francuski pisac Jean Gionno napisao je i jedan roman, kome je dao naslov »Žetva«, a nedavno umrli bugarski pisac Jordan Jovkov također je jednom svom djelu dao naslov »Žetelac« (izdala Knjižnica Dobrih Romana«), dok je sigurno već svakome poznat najbolji naš mjesečni list za selo »Zlatno klasje«. U Bibliji se žetva također veoma često spominje, dakako ponajviše u alegorijskom značenju, a i naša narodna pjesma pjeva:

»Jarko sunce odskočilo,
sele, žetva je...
Haj, vaj, haj,
ustaj, ne spavaj!...«

Žetva je!...

Američka priča

Odijelo za porezni ured

Mister Higgens, elegantno odjeven i obučen gospodin, osvanu u Chicagu u trgovini za ponošena odijela.

»Imate li na prodaju jedno staro, ponošeno odijelo?«

»Naravski, gospodine,« odgovori mu trgovac i duboko se nakloni. »Odmah ću vam nešto pokazati. U kojoj boji želite?«

»Može biti sivo, smeđe, ili i tamno!«

Trgovac pogleda začuđeno svoju i odviše elegantnu mušteriju, povuče se u kut, ispod oka još jedared pogleda kupca, i donese mu jedno sivkasto odijelo.

»Evo ovdje nešto lijepog za vas, čista vuna, samo jedamput nošeno, kao novo!«

Mister Higgens baci pogled na besprijekorno odijelo i odbije ponudu energično.

»Ne sviđa mi se!«

Odmah mu iznese trgovac drugo odijelo i pokaza mu ga:

»Ovo je iste kakvoće i boje, samo prošarano, isto tako samo jedamput nošeno!«

»Ne sviđa mi se!« odvrati Mr. Higgens.

Trgovac se malo zamisli, pa će:

»Stoj! Samo jedan časak, gospodine! Odmah ću vam donijeti što želite!«

Za čas je stajao pred strancem s potpuno novim odijelom, i pokazivao mu ga smiješeći se:

»Sada, gospodine, imate ono, što želite! To odijelo, najbolje od najboljega, postava od čiste svile, uopće nije nošeno, potječe od jednog američkog milijunera, koji je čitav svoj imetak izgubio na burzi, i svoje odijelo nije mogao krojaču isplatiti.«

Mr. Higgens baci odijelo na stranu i upravo se naljuti.

»Što mi pokazujete te stvari! Ja želim staro, ponošeno, poderano odijelo, po mogućnosti što poderanije! Imate li tako nešto ili nemate?«

Ne vjerujući pogleda trgovac čudnovatog mušteriju.

»Uistinu nemam ništa bolje. Boljega uopće ni nema, ne ćete nigdje dobiti nešto bolje, dragi gospodine!«

»Zar me još uvijek ne razumijete?« poviče Mr. Higgens uzrujano. »Pa ja ni ne ću da imam nešto bolje. Ja hoću staro, poderano odijelo, može biti i prljavo i svakakvo, samo ne dobro.«

»Mislite li ozbiljno?« zapita trgovac.«

»Naravski,« potvrdi Mr. Higgens, »danas idem u porezni ured, pa mi je potrebno posvema staro odijelo.«

Moj susjed

»Susjede! Kako vam je bilo u Zagrebu?«

»E, da sam znal, kakvog se bum tam srama domogel, bolše bi napravil, da sam doma ostal!«

»A što je bilo?«

»Eto tak: idem ja Ilicom i razgledavam štacune na vuglu Ilice i Jelačić-placa, kad evo ti dojde do mene jen nasmejani neznanec i veli:

»Serbus kolega!«

Ja v naglosti odpovrnem pozdrav i velim: ‚Oprostite, ali vas ne poznam.'

‚A kaj se zmotavaš! Si pozabil, da si z menom dva leta vu Lepoglavi odsedel!' Nasmeje mi se v brk i odide. Da mi je jenu vruću prislonil, ne bi mi gorše bilo! I tak — ni kriv ni dužen šmugnem u Dugu vulicu, ves drhčuć od jada i srama, da se čim predi meknem z vida znatiželjnim prolaznicima. I sad vidite, po to sem išel v Zagreb! Je, je, najbolše je doma sedeti — gdi te saki zna, kaj si!« završi moj susjed.

Z. Sever

Majčin imendan

Napisao Milan Šepak

U kutiću, gdje su stanovale lutke, medvjedić i ispunjeni psić, važno se dogovaralo. Dvije se plavokose glavice tamo brižljivo sagibahu. Milka i Jirka. Zajedno im bijaše jedanaest godina. Savjetovahu se tiho, tajanstveno. Dogovoriše se i izađoše. Majka je sjedjela kraj šivaćeg stroja.

»Mamo, što bi ti rekla, kad bi sada tako netko došao i rekao ti, što bi željela za svoj imendan?« počinje Milka diplomatski.

Majka se smiješi i veli: »O, ja bih toga mnogo htjela!«

»A što?« pita Milka opet.

»Što? Pa makar zimski ogrtač. Bit će brzo zima, a ja bih ga trebala.«

»No, dobro, ali taj stoji, mislim, otprilike pedeset dinara, jelda?«

Majka se srdačno smije, a Milka ne shvaća zašto. Malo je zatečena, no opet ozbiljno veli:

»Mamo, da li bi bila vesela, kad bi ti netko dao k imendanu jako mnogo slatkiša?«

»Dakako, dušice, vrlo vesela!« smiješi se majka.

»Onda dobro. Hajdemo, Jirko.«

Otiđoše opet k svojim igračkama. Među njima su ukrasne kutijice, u kojima je sakriven imetak obih djevojčica. Gospode, to su novci!

Obadvije sasušе svoje blago. Milka računaše:

»Ti, Jirko, imaš tri dinara i pedeset para, a ja imam tri dinara i dvadeset para. Znaš, ja sam kupila . . .« Uzalud se sjeća. Već ne zna što.

»To je svejedno, Milo, dat ćemo to zajedno pa idemo.«

Napokon stadoše pred dućančićem i nekako ponosno uđoše.

»Gospodine Hruška, za sve novce dobrih slatkiša majci za imendan,« izjavljuje svoje želje Jirka, i slaže na pult novce iz uznojene ručice. Milka priložila svoje, pa čekaju.

Nije toga bio preveliki svežanj, no djevojčice su zadovoljne.

Izađoše iz dućančića, no uto se odmah našla prva neprilika. Tko će to ponijeti? Svežnjić je samo jedan, a one su dvije. Nastade dugo pregovaranje. Napokon se Milka dobro smisli.

»Znaš što, Jirko? Ja ti dam komadić slatkiša, no ponijet ću to ja!«

»Pa dobro,« pristaje na prijedlog Jirka, a komadić slatkiša nestaje u crvenim ustima. »To je bilo dobro,« uživaše mala, »alaj će se majka sutra osladiti.«

Milki rastu zazubice, ali ipak hrabro odolijeva. Časak idu mirno, ali ipak to već nije moguće izdržati.

»Znaš što, Jirko?« kaže, »sad to nosi opet ti, a ja ću uzeti komadić.«

Ovajput se opet Milka uvjerila, da je to zbilja bilo dobro. Zadovoljno veli:

»Jirko, osladi se. A hoće li dati i nama?«

»Ne znam, no mislim, da hoće,« mudruje Jirka.

»A kad nam ne bi dala?« reče Milka neodlučno i požudno pogleda zamotak. »Znaš što, Jirko,« reče nekako ožalošćena, »to će biti tako: doći će teta, i Ljubica i Mirko, a majka će reći: Gledajte, što mi dadoše Milka i Jirka za imendan! A oni će se čuditi toj hrpi slatkiša, a mama će im reći: No, uzmite i vi, Mirko i Ljubo i teto A oni će uzimati i uzimati . . .« i Milka zamukne od strašne slike budućih događaja.

». . . a tanjur će biti prazan, i mi ne ćemo dobiti ništa,« završi Milka zdvojno.

»Znaš što, Jirko, uzet ćemo svaka još komadić,« predlaže Milka, a Jirka uslužno pristaje.

Omot se napadno smanjivao.

»Toga je već nekako malo,« Milka će.

»Pa!«

Časak idu mirno. Najednom rekne Jirka:

»Ti, Milo, mene boli trbušac.«

»To je od tih slatkiša, jel' da, Jirko?«

»O, ne, Milko, to je zato, jer je odviše prazan. Kad bi mi dala još komadić, sigurno bi mi odmah prestalo.«

»Misliš? No, pa znaš što, mi ćemo još svaka uzeti komadić. Ipak je toga dosta.«

Dođoše kući. Tajno spremiše zamotak u ormar. Milka donese iz kuhinje tanjur. Oprezno je vadila slatkiše i slagala na tanjurić.

»O jao, Jirko, toga je premalo!« reče.

Na tanjuriću ležahu tri komadića slatkiša. Djevojčice nekako razočarano gledahu na hrpicu.

»Zbilja, toga je premalo! A toliko smo novaca dali za to, jel' da, Milko!«

»No, znaš, skupo je to, a puno toga nije ni odmah bilo,« tješi se Milka. »A gledaj, ovaj rošćić ovdje je prekinut, majci ga ipak ne možemo dati. Uzet ćemo svaka pola. Na tanjuru to ne ćemo ostaviti, da se ne zapraši. Metnut ćemo opet u papir.«

Staviše slatkiše u omot, a omot spremiše. Oduševljenje je s darom ohladnjelo.

Rano u jutro djeca ustadoše i u košuljicama otrčaše majci. Zagrliše je oko vrata a Milka joj glasno šaptaše:

»Majčice, danas je tvoj imendan, i mi ti želimo puno dobrih stvari i mi smo ti kupile za sve naše novce slatkiša, to ćeš si, majko, zasladiti. Jirko, donesi to!«

»Idi ti, Milko, ja ne znam, gdje to stoji.«

»Ni ja ne znam. Znaš što, mamice, hodi pa sebi nađi.«

Vode majku u kutić k svojim igračkama. Tamo u lutkinoj posteljici ležaše lijepo napuhnut i dobro zatvoren omot.

»Oho, toga će biti!« čudi se majka. Uzme omot u ruku, otvori i . . . prazan. Začuđeno gleda djecu. No mala je Jirka laskavo uhvati oko vrata i šaptaše:

»Znaš, mamice, jučer sam ja s Milkom putem malo pojela, a iza toga me je bolio trbušac. A ja sam mislila, da bi isto tako tebe bolio, kad bi na svoj imendan pojela, što nam je ostalo. I bilo mi je to jako žao, pa da i tebe ne bi trbušac bolio, pojela sam to mjesto tebe!«

HITAC U TAMI

(Nastavak)

ROMAN O TAJNI JEDNOG UMORSTVA — NAPISALA ANA HRUŠKA — PREVODI V. S

»Koliko je vremena prošlo od trenutka, kad je pao hitac, do trenutka, kad je gospodin Holcman izišao iz suše?«

»Najviše jedan minut!«

»Jeste li osim gospodina Holcmana opazili još koju osobu, koja je napustila sušu?«

»Ne, barem dok sam bio izvan kuće. A što se kasnije dogodilo, ne znam.«

»A kad ste ponovo sišli dolje, da zatvorite sušu, jeste li tada prošli njome ili je pretražili?«

»Ne. Svijetlo je gorjelo, pa sam mogao točno vidjeti cijeli prostor u svim dijelovima. Osim dvaju strojeva, koji su unutra, nije u njemu bilo ništa.«

»Stoji dakle neoborivo,« Hempel će, »da je hitac na gospodina Holcmana bio opaljen u suši, da je ubica u vrijeme, kad je inžinjer napustio sušu, još bio unutra, ali da je bio već odmaglio, kad ste se malo iza toga vratili, da zatvorite sušu.«

»Da, da, tako je to moralo biti.«

»Od kakve je važnosti suša za tvornicu? Uostalom, ovo nije nikakva suša, nego čvrsta zgrada . . .«

»To je postala tek pred pola godine. Prije je to bila jednostavna drvena suša, u koju smo spremali otpatke. Kad su međutim radne prostorije u tvornici postale premalene, dao je gospodin Holcman šupu sazidati i opremiti električnim svijetlom te je u nju postavio dva osobito skupocijena stroja, koja su služila za finiju izradbu izvjesnih produkata.«

»Je li ovaj prostor spojen kakvim vratima s tvornicom?«

»Jest, ali su ta vrata uvijek zatvorena. Njima se služi samo gospodin Holcman i on jedini imade ključ od njih. A to za to, jer su finija izradba i manji strojevi njegov izum. Izradba još nije patentirana, dakle tajna. Pri tom je zaposleno samo pet savjesno prokušanih radnika. Jučer je prispio jedan nov stroj, koji je danas trebao biti upotrebljen. Mislim, da se je gospodin Holcman, kad je s gospođom kasno došao kući, htio uvjeriti, da li je kod novog stroja sve u redu.«

»Moguće je, da je to bio povod za kasni posjet u suši, ali to je sada sporedno pitanje. Glavno je, da su još u suši tragovi čovjeka, koji je pucao na inžinjera. Ja ću sušu zasada zatvoriti i kasnije vratiti se. Uostalom — zar nema nikakvog psa u kući?«

»Imade. Gospodin Holcman nabavio je nedavno mladog ovčarskog psa, jer je mislio, da bi bilo dobro, kad bi pas čuvao tvornicu po noći od provalnika.«

»Trči li ovaj pas slobodno naokolo?«

»Da. Njegov je ležaj ondje u kutu između suše i tvornice. Odavle možete vidjeti, gdje leži.«

Pazikuća je pozvao psa, koji je odmah došao mašući repom. Bio je mlada, lijepa životinja.

»Zar ovaj pas nije zalajao danas u noći?

»Ne, nijesam čuo ni glasa od njega. Malo prije sam ga našao, kako mirno spava.«

»Čudnovato!«

»I ja sam se čudio, ali tada sam to objasnio time, da je pas još veoma mlad te nije dresiran.«

»Pa ipak — prirodni nagon morao je . . .«

Detektiv nije govorio dalje, ali se duboko zamislio. Šuteći je zatvorio sušu, nakon što je ugasio svijetlo. Ključ je spremio u džep i zatim je još zatražio, da mu pazikuća otvori tvornicu. On se sam mora osvjedočiti, jesu li vrata suše s tvorničke strane zaista bila zatvorena ove noći. Pokazalo se, da su vrata zatvorena i potpunoma netaknuta. Ubica nije dakle mogao provaliti kroz njih u sušu.

Međutim je komesar Heidinger, nakon što je besvijesna Lidija bila prenesena u njenu spavaonicu i ondje prepuštena dru Willeu i sobarici, sazvao služinčad u blagovaonicu i svakog pojedinog od njih podvrgao preslušavanju. Osim sobarice Roze i pazikuće bilo je šest osoba, koje su već pred dvije godine od vjenčanja bračnog para Holcman bile namještene u kući.

O tome, kako se dogodio zločin, nije nitko od njih znao dati ni najmanjeg razjašnjenja. Svi su naime spavali duboko do trenutka, kad je Rozner udario u gong. Međutim u pogledu prilika i običaja u kući dali su drage volje svako obavješteńje i inače pokazali, da su vrlo dobro upućeni u poslove svojih gospodara. Ono, što je komesar Heidinger iz tog preslušavanja doznao, bilo je otprilike ovo:

Lidija, kćerka jedinica bivšeg časnika, majora pl. Marchstättena, upoznala je inžinjera Holcmana pred tri godine na jednoj zabavi u vojničkom kazinu. I oboje se zaljubilo jedno u drugo. Ali premda je Holcman bio veoma sposoban i bogat čovjek — pripadao je tvornici boja svojeg oca kao dionik — bili su pl. Marchstätten već od početka proti izboru svoje kćeri. I sami imućni i potomci starog plemićskog roda bili su mišljenja, da Lidija imade pravo na viši položaj nego li je položaj žene običnog inžinjera i malenog posjednika tvornice, koji ionako nije pripadao njihovom krugu. Još su tvrdili, da mladi čovjek, koji je oduše ozbiljan i marljiv, ali i sušta trijeznost te nema nikakvog zanimanja izvan svog zvanja, ne priliči njihovoj živahnoj, razmaženoj i u društvu toli slavljenoj kćerci.

Radi toga je bilo mnogo tihe borbe između roditelja i zaljubljene kćerke. Učinjeni su bezbrojni pokušaji, da se Lidija odvrati od te udaje.

Međutim se Lidijina ljubav tome odprla i nakon godinu dana je ona ipak izvojštila privolu roditelja. I ona se vjenčala s Gerardom Holcmanom. Malo zatim je umro Gerardov otac. Gerard je sam preuzeo tvornicu, kojoj je pripadao dušom i tijelom i koju je sada postepeno sve više povećavao.

Čini se, da je mladi brak ispočetka bio veoma srećan, dok se je naime Holcman posvema prilagođivao sklonostima svoje žene. Živjeli su gospodski i kad nije bilo gostova, tražili su zabavu izvan kuće. Tome je gospođa Lidija naviknula već u roditeljskoj kući.

Međutim se Holcmanu nije sviđao takav buran život, koji ga je previše odvraćao od posla. O tome je razgovarao sa svojom ženom, ali Lidija nije mogla živjeti bez ljudi i zabave. Predložila je, neka se on u ime Božje zakopa u svoju tvornicu, a ona će izlaziti s roditeljima kao prije. To je on osorno odbio. Odviše ju je ljubio, a da se pri takvom predlogu ne bi razbijesnio od ljubomora. Budući da nije popustila, a on nije pristajao na njene prijedloge, bilo je u posljednje vrijeme među njima mnogo svađa i sukoba. Svi kućni namještenici od sluškinje u kuhinji do šofera Vanka bili su često svjedoci tih svađa, ali svi su također jednodušno priznali, da se je mladi par iza toga ipak uvijek pomirio i da su se rado imali.

Kad je katkada bilo posve zlo, uzeo je stvar u ruke Hartvig Henter i njemu je uvijek uspjelo, da supruge izmiri.

Hartvig Henter je bio Holcmanov najbolji prijatelj od djetinjstva. Henter nije imao roditelja i bio je siromašan. Bio je inžinjer kao i njegov prijatelj. Njegovo je ime postalo poznato radi jednog izuma u zrakoplovstvu, ali on se nije iza toga, kako se općenito očekivalo, posvetio zrakoplovstvu, nego je u gradu otvorio kancelariju za građevnotehničke poslove. Bio je na glasu kao veoma sposoban i genijalan čovjek. Imao je pune ruke posla i zaslužio je lijep novac.

Henterova kancelarija bila je u blizini Holcmanove tvornice. Dok se Holcman nije oženio, provodili bi prijatelji zajednički svaki slobodan sat. Kasnije se njihov saobraćaj ograničio na večeri i neradne dane. Henter se veoma dobro slagao i s gospođom Lidijom. Bilo je dakle samo po sebi razumljivo, da je zajednički prijatelj bio uvijek s njima zajedno.

Kad je međutim policijski komesar zapitao, nije li gospodin Henter možda osobito udvarao gospođi Lidiji, svi su odlučno zanijekali.

O ne, to nipošto ne. On i gospođa Holcman zovu se po imenu; gospođa ga u svakoj zgodi pita za savjet, ali usprkos iznimnog položaja, koji zauzima u Holcmanovoj kući, nije nikada došlo ni do najmanje povjerljivosti između njega i žene njegovog prijatelja. Kad bi tome bilo tako, moralo bi se odmah primijetiti, jer u ovoj kući nema nikakvih tajni. Život gospodina i gospođe svima je otvorena knjiga. Oni ni pred kime ništa ne taje.

Sluge su gospoštiji tako privrženi, jer s njima nikada ne postupaju s visoka kao sa slugama, nego uvijek prijazno kao s kućnim drugovima.

I na pitanje, nije li se gospodin Holcman možda sukobio s kojim od radnika u tvornici ili je inače imao kakvog neprijatelja, oni su jednodušno i najodlučnije odgovorili: ne!

Radnici u tvornici privrženi su mu isto tako i pošli bi za svog gospodara u vatru. Treba samo pitati radničke povjerenike i oni će to potvrditi.

Komesar je konačno otpustio ljude i zatražio, da zamole gospođu Lidiju, ne bi li mu dozvolila razgovor. To mu je bilo odmah dozvoljeno.

Odgovori gospođe Lidije na sva postavljena pitanja potvrdili su samo ono, što je komesar već čuo. U kući nije bilo tajni i Gerard Holcman nije imao neprijatelja.

»Pa ipak je netko morao na njega pucati, i tome je konačno morao biti neki razlog!...« pomisli činovnik kimajući glavom.

III

Već dugi niz godina nije u pokrajinskom glavnom gradu ništa pobudilo toliku senzaciju i duhove tako trajno zaokupljalo kao pokušaj ubistva inžinjera Holcmana.

Novine su dnevno donosile duge izvještaje. Gdjegod su se ljudi sastali, nijesu razgovarali ni o čemu drugome do li o Holcmanovom slučaju, koji je bio tako tajanstven i neshvatljiv, te je upravo radi toga puštao silnog maha maštanju.

Sažaljavali su jadnu mladu ženu, kojoj je bila uništena kratka bračna sreća. U Hartvigu Henteru gledali su ideal požrtvovnog prijatelja, jer on od dana nesreće nije ni trenutka napuštao Holcmana. Bilo je međutim i takvih ljudi, koji su si uz značajne poglede prišaptavali svakovrsne gadarije...

Policija je iz dana u dan bivala nervoznija. O pokušaju ubistva nije se naime znalo više nego li prvi dan. Kadgod su o tom pokušali ispitati Holcmana — uvijek je policijski komesar od liječnika u bolnici odbijen s razjašnjenjem: inžinjer Holcman nije sposoban za preslušanje, njegovo je stanje veoma ozbiljno, zasada nije u stanju da govori. Dokgod visi između života i smrti, moraju svi posjeti bolesnika bez iznimke izostati.

Samom tastu i punici, čak i gospođi Lidiji bio je uskraćen ulazak u bolesničku sobu. Konačno je njenim molbama i suzama uspjelo, da u pratnji liječnika sa sobnog praga pogleda muža. Svojski su joj prije toga preporučili, da je njen muž pri tom ne smije vidjeti, jer bi se mogao uzrujati i svako bi uzrujavanje moglo djelovati smrtonosno.

Jadna Lidija pokorila se svemu i držala se prigodom jednostranog viđenja tako junački i tiho, da njen muž nije doista ništa ni slutio o njenoj blizini. Ali pričinio joj se tako strašno promijenjen, da je iza toga vani udarila u plač te bila od roditelja odvedena u roditeljski stan.

(Nastavit će se.)

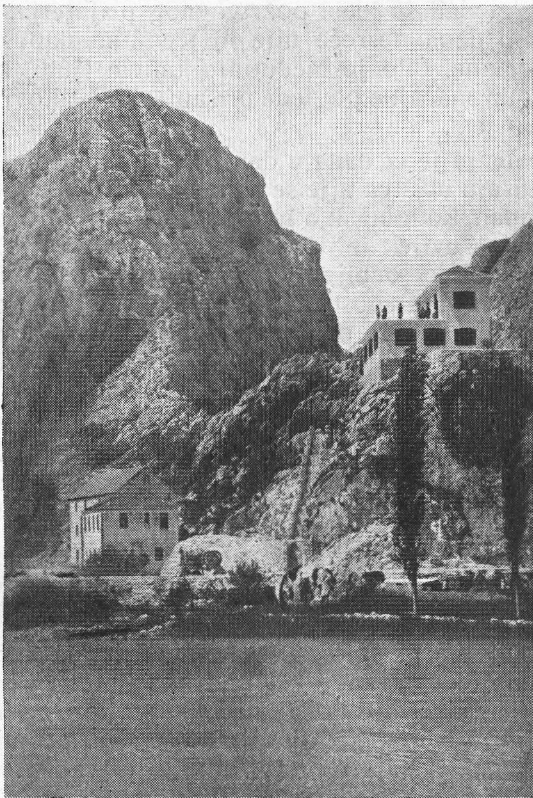
U Mosoru na izvoru

Napisao Jakov Tomasović

Mosor je svoje kamene krakove protegao sve do bijelog Omiša na ušću žuborne betine. Kao da bi htio ukliještiti i samljeti svojim snažnim mišićjem to davno junačko gnijezdo! Ali ne!... Mosor time samo k sebi pozivlje ljude iz nizina, ljude, koje pritište zagušljivo isparivanje i magluštine; ljude, koje ubijaju miazmi i koji obnevidješe gledajući preda se, u nizine. Pozivlje ih starac Mosor u visine, u vedrine; k suncu, k životu, k istini...

I mene je, priznajem, dugi niz godina pozivao ustrpljivi Mosor k sebi. I mene je prof. Girometta sa svojom obilnom planinarskom literaturom i sa gradnjom planinarskog doma na Ljuvaču, visokoj zapadnoj mosorskoj kosi, nagovarao na hodočašće u visine, a brojni planinari me na to upravo prisiljavali. A ipak se tek davno prevalivši »mezzo del cammin di nostra vita« (polovinu puta našeg života) odlučih na to penjanje.

Zapravo ta odluka i nije bila teška. Omiški dekan Topić, imajući pohoditi jednu podmosorsku župu, pozvao mene i družinu — moju kćerku Nadu i vjerenika joj Krešu, na izlet. Mi prihvatili, a tko bi odbio! — pa lijepog lipanjskog jutra naš se auto hitro penjao uz historički poljički gradac, jurio kroz obrađena polja zasićena mirisom zrelih višanja, drndao slabim seoskim putevima i negdje oko devete nas izbacio u Gornjem Sitnom. Dekan je proslijedio.

KRAJNJI OBRONAK MOSORA POD OMIŠEM

Naša trojka, oboružana štapovima i cipelama, koje su još jedva par dana mogle izdržati na mekoj pržini omiške obale, daje se u lov za potrebitim informacijama. Naš je program bio da se popnemo do planinarskog doma na Mosoru.

»Koliko trebamo do doma?« počela su naša pitanja redom, kako smo koga kroz selo sretali.

Ljudi su, a i žene, prije odgovora dobro pogledali moju kosu, Nadine 6 cm visoke pete na laganim cipelicama i Krešinih »sopstvenih« 80 kilograma, a onda su, kao nešto okolišući, izjavljivali:

»Dvadeset časaka!«

»Pola sata!«

»Jedan sat!«

Jedan Krešin znanac valjda nije vjerovao, da ćemo i do podneva stići. Mjesto odgovora darovao nam je jedan lijepi sir. »Neka barem od gladi ne stradaju prijatelji!« bit će u sebi samilosno pomislio.

Neki koštunjavi seljak srednjih godina, što smo ga sreli sa kantom za zalijevanje, mjesto izravnog odgovora na naše pitanje, kazao je:

»Ja dođem u deset časaka.«

Ovaj potonji odgovor, a i dobiveni sir, nas je ojunačio i mi smjelo udarimo uza stranu.

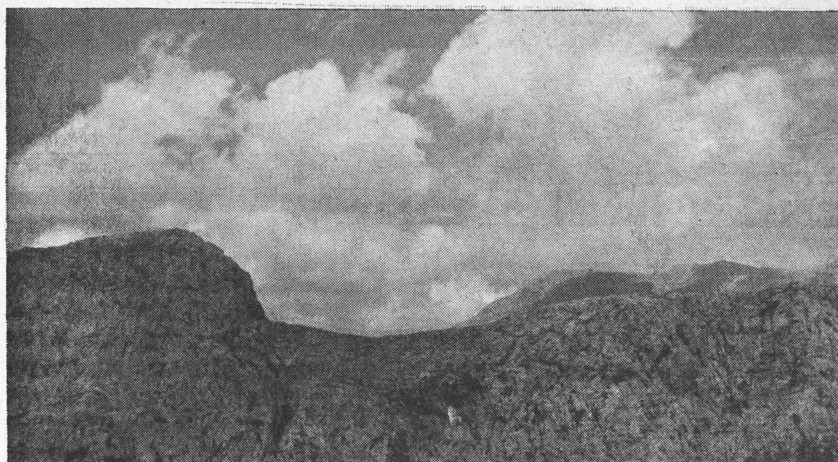
Penjemo se kamenitom stazom. Vijugamo, skližemo po ugrijanim liticama, a sunce upiče, da je milota. Negdje sjednemo da se odmorimo i oči napasemo zaista divotnim vidicima. Kamena nas pustinja okružuje, nigdje stabla, nigdje hlada. Kadulja opojno miriše.

Negdje u polovici puta susrećemo grupicu naših otočana. I oni su hodočastili na Ljuvač, prenoćili u domu i veseli se spuštaju niza stranu.

U deset sati bili smo u domu. Zdravi, ugrijani i gladni. Naše su cipele dobile najbolju legitimaciju planinarenja.

Iza kratkog odmora i potrebite zakuske u domu razgledavamo okolicu. Ispod doma malena udolina sa dobrom obradljivom zemljom. Tu seljaci Sitnoga sade krumpir i razno povrće, koje lijepo uspijeva, jer ima u obilju vode za zalijevanje. Planinarsko društvo »Mosor« sa sjedištem u Splitu, a pod vodstvom svoga osnivača i predsjednika Giromette, koje je i podiglo ovaj lijepi planinarski dom, pošumilo je lijepe prostore oko doma i osiguralo lijepu šumu i ugodan hlad. Iznad doma, da se kamenom dobaciš, iz litice ključa dobar izvor hladne vode: »Ljuvač«. Analiza kaže, da ima u sebi mnogo ljekovitih sastojina. Napili smo se na tom gorskom izvoru i uperili k vidilici prof. Giromette, na pedesetak metara povišu glavicu. Velebni gorski mir najednom potresoše skladni zvuci trube. Naš prijazni domaćin, čuvar doma, g. Orlić svirao nam za vrijeme uspona naš omiljeli i popu-

Slika desno: KRŠNI VRH MOSOR PLANINE

larni šlager: »Hajdmo u Omiš!« Skladni se zvuci razlijegnuše prostorjem, a tiha ih jeka s okolnih kamenih izbočina vraćala u zboru. Veoma ugodan i nezaboravan utisak. Zapljeskasmo oduševljeni našem domaćinu i doviknusmo mu s vrha vidilice (934 m nad morem) topli planinarski pozdrav.

Divno je i puno utisaka s kamene klupe pogledati duboko ispod sebe i uočiti sve šarenilo prirode i prostore, u kojima se čovjek kreće. Nije bez posebnog značenja Krist odveo mnoštvo u brdo, da mu tamo proglasi osam blaženstva. A zar nije Krist također mogao da se objavi u božanskom obliku u hramu ili na trgu, a odabrao je brdo? Pa da, visine su najprikladnije, da ugledamo Njega.

I iz naših se grudiju izvije tiha, ljudskom uhu nečujna molitva:

Gospode! Ugušiše nas miazmi iz žabokrečina! Čeznemo za visinama, a plašimo se uspona. Gospode, daj nam odvažnosti, da se penjemo!...

Na povratku s vidilice posjedasmo ispred doma čekajući na objed. Toga dana nas smo trojica bili jedini gosti na Ljuvaču, pa smo bili središte čitave planinske kolonije: Lovre Orlića, čuvara doma, koji je nastojao da nas što ljepše zabavi; njegove vrijedne gospođe, pa troje dražesne dječice, s kojima smo se sprijateljili.

U ugodnu društvu čitave domaćinove obitelji vrijeme je brzo odmicalo i bližio se sat odlaska.

Bez događaja i bez napora sišli smo do kolnika, da nas auto preveze u naš lijepi Omiš.

950. godišnjica pokrštenja Rusa

Veliki narodi Rusije i Ukrajine nisu najednom primili kršćanstvo. U sredini devetoga vijeka su bili kršteni ruski boljari Oskold i Dir, knezovi samostalne države na Dnjepru. Prvo to pokrštenje dijela Rusa potječe od mučenika crkvenog jedinstva patrijarhe sv. Ignacija.

Dugo je vladala Rusijom, iza svog muža, velika kneginja Sv. Olga (945.—957.). Potekla je iz siromašne obitelji, ali je je radi velike ljepote i vrsnoće uma došla na prijestolje i odlikovala se kao vrlo sposobna državnica. Nju je krstio jedan svećenik sa Zapada, a na to je ona poslala poslanike rimskom caru Otonu I., da dade za Rusiju vjerovjesnike, kojih je rad nažalost onemogućio Olgin sin Svjatoslav. Sveta Olga je bila vrlo pobožna i dobra te je umrla štovana od Rusa kao svetica. Međutim je opće pokrštenje Rusa izvršeno za Olgina unuka Svetoga Vladimira Velikoga (980.—1015.). Kasnije je ruski carizam pokopao ideju jedinstva sa Svetom Stolicom, te danas Rusija stenje pod najokrutnijom bezbožnom vladavinom komunizma.

VELIKA RUSKA KNEGINJA SVETA OLGA

Katolička Crkva pokazuje posebnu naklonost prema svim nesjedinjenim kršćanima istočne Crkve i nastoji što više olakšati mogućnost sjedinjenja. Pokojni Papa Pijo XI., osim drugih djela u tom smjeru, osnovao je bio dva velika zavoda u Rimu, jedan ukrajinski (rusinski) sv. Jozafata, a drugi ruski (velikoruski) sv. Terezije od Malog Isusa. Današnji pak Sveti Otac Papa Pijo XII. objavio je nedavno posebno pismo, koje je nov i osobit dokaz velike ljubavi Sv. Stolice prema Rusima i Ukrajincima. U njemu Sveti Otac naglasuje svetost Vladimira i njegove bake Olge, iako oni nisu bili kanonizirani od Katoličke Crkve. Ali on je usvojio opće mišljenje ruskoga kršćanskog naroda o njihovoj svetosti. Pismo Svetog Oca je uvod u druga velika djela, koja će se izvršiti prigodom velikog jubileja pokrštenja Rusa. Ona će, nadamo se, uroditi velikim plodom na putu za jedinstvo s odcjepljenom braćom. *K.*

Slika desno:
VELIKI RUSKI KNEZ SVETI VLADIMIR, (980.—1015.), za kojega je obavljeno opće pokrštenje Rusa

HRVATSKI BAN (KNEZ) DOMAGOJ (864. DO 876,)

HRVATSKO KATOLIČKO AKADEMSKO DRUŠTVO „DOMAGOJ" S OSTA
TEČAJU U MOKRICAMA OD 1. DO 10.
U sredini hrvatski metropolita dr Alojzije Stepinac, lijevo do njega kano
rektor bogoslovskog sjemeništa i duhovnik hrv

Domagoj

Među najslavnija hrvatska imena ubraja se ime hrvatskog bana (kneza) Domagoja. On i kasniji knez Branimir bili su odlučni za orijentaciju Hrvatske prema katoličkom Zapadu u doba kad je istočni crkveni raskol u drugoj polovici 9. stoljeća raskinuo jedinstvo Crkve i podijelio jugoistok Evrope u dva vjerska tabora i dvije oprečne kulturne sfere. I Hrvatsku je doduše knez Zdeslav nastojao povući na stranu bizantskog raskola, ali ideja bana Domagoja, njegova predšasnika, da Hrvatska treba da ide sa Zapadom i s Rimom, bila je tako jaka u hrvatskom narodu, da se Zdeslavov naum izjalovio. Knez Branimir vratio je Hrvatsku na Domagojevu vjersku i kulturnu stazu, s koje je nitko ni kasnije sve do danas nije mogao skrenuti.

Radi te historijske uloge bana Domagoja ima njegovo ime posebno idejno značenje, koje je početkom 20. stoljeća glorificirano po hrvatskom katoličkom pokretu. U to je naime doba naprednjaštvo nastojalo da podruje katolicizam u hrvatskom narodu, pa je nastala reakcija, koja je snažno stala da ističe i produbljuje vjernost hrvatskog naroda katoličkoj Crkvi, a to je simbolizirano imenom Domagoja. Najprije je to ime uzelo društvo hrvatskih sveučilištaraca u Zagrebu, zatim je tim imenom nazvan pomalo cijeli katolički pokret. A idealisti, koji su se priklonili tom pokretu, prenijeli su ime Domagoja i u svoj obiteljski život, pa to ime i na taj način postaje sve popularnije kao jedno od najljepših hrvatskih imena uopće. Spomendan Domagoja slavi se 6. srpnja.

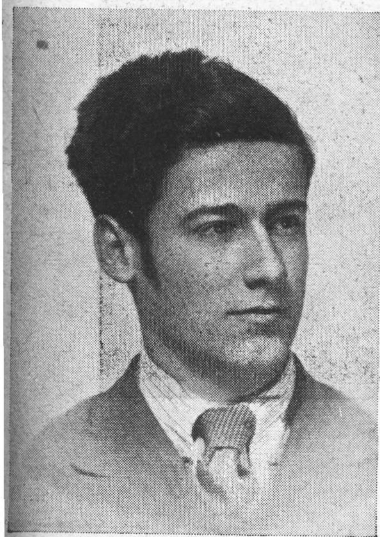
Ban Domagoj i bizantinski car

Spjevao dr Fran Binički

Domagoju sitna knjiga svanu.
Knjigu štije pop Teodosije:
»Domagoju, vojvodo Hrvata!
Znaš, da sva ta banovina tvoja
I sva zemlja, kud tvoj narod živi,
Bješe zemlja silnih grčkih cara.
Car Heraklij dobri ju darova
Vam Hrvatom bez kuće, bez krova.
A vi gordi sad se osiliste,
Na dobročin naš zaboraviste.
Čuj mi volju, Domagoju silni:
Čime primiš svetu knjigu moju,
U Carigrad mahom se požuri

I, da ćeš mi
Svomu caru,
Ne htjedneš
Poslati ću sv
Sa Zdeslavom
Sjest ću nje
Koje ocu hi
Trpimire, sil
Knjigu štije
Knjigu sluša
Od gnjeva n
Iz očiju poli
»Ha-ha, care
Krikne bane
Davno znade
Davno znad
Trpimira zo
Trpimira, po
Trpimira, o
Sreća Božja,
Sabrala nas
Obrnimo u s
Čuste knjigu,

Slika dolje u sredini: DOMAGOJ MARKULIN, sin dra Stjepana Markulina, jednog od o
„Domagoj" bio mu je krsni kum dr Velimir Deželić sin, tadanji predsjednik tog društv

Slika lijevo:
DOMAGOJ RUŽIČIĆ,
predsjednik katoličke seljačke omladine „SKOM" za zagrebačku nadbiskupiju. Rođen 7. veljače 1920. u Zagrebu

Slika desno:
DOMAGOJ LASIĆ,
sin suca Pere Lasića, nekadanjeg domagojca

...IM HRVATSKIM KATOLIČKIM ĐAŠTVOM NA ĐAČKOM
...SRPNJA OVE GODINE
...onik dr Stjepan Bakšić, desno kanonik Krešimir Pećnjak,
...vatskoga katoličkog Seniorata

HRVATSKI METROPOLITA DR ALOJZIJE STEPINAC SA SREDNJOŠKOLSKIM KATOLIČKIM ĐACIMA NA ŠETNJI PO MOKRICAMA
Za vrijeme tečaja hrvatskoga katoličkog đaštva posjetio je tečaj u Mokricama zagrebački nadbiskup Stepinac i zadržao se među đacima nekoliko sati u razgovoru

...vjeran bit, prisegni,
...svomu gospodaru.
..., zadajem ti vjeru,
...oju silu velju
...m, mojim zetom dragim,
...ega na prijestolje bansko,
...imbom mu preote
...lni nametniče . . .«
...e pop Teodosije,
...a Domagoju bane,
...mu hrabro srce vari,
...lijeću mu strijele.
...re, silni gospodaru,«
...e — »ljuta grčka gujo,
...dem tvoju volju »svetu«,
...m tvojih želja metu . . .
...eš nametnikom,
...bratima moga,
... dušu zlatnu! . . .
..., moja braćo draga,
...na veselje pirno,
...sabor ga bučni!
... pohot čuste carsku . . .«

»Gospodine, Domagoju bane,«
Probijelio cetinski župane,
»Poslušaj me i ne zamjeri mi,
Najmlađemu županu med svimi.
Bolje imat dobra prijatelja
Od sveg zlata i kamenja dragog.
Mi smo narod ko otočić mali,
Što ga odsvud bijesni biju vali.
Nestat će nas u tuđinskom moru.
Vlast priznajmo silnog grčkog cara,
A on će nas branit od udara . . .«
Ali banu s jara oko planu:
»Gospodine, Čudomil-župane,
Evo tebi zlatnog žezla banskog,
Ti ga nosi, tuđu milost prosi!
Al ne, drugo žezlo salij sebi,
Jer ti ovo pristojalo ne bi:
Slobodni su nosili ga bani,
Slobodnomu gospodili rodu.
Ja ne blatim sjajne si prošasti
Za sve blago, za sve svjetske časti!
Bolje, da nas nestane sa svijeta,
Neg' da gnjete tuđica nas kleta!

Braćo moja, desne ruke moje,
Hoćete li priznat grčkog cara
Domovini, sebi za gospara?
Hoćete li birat drugog bana?«
Gromka buka grmnu sa svih strana:
»Bolje, da nas nestane sa svijeta,
Neg' tuđica da gospodi kleta.
Živi, bane, živi, gospodine,
Koj' dom diže do ove visine!«
Tad Domagoj sitnu knjigu piše:
»Ban Domagoj i njeg'vi župani
Pozdrav šalju grčkomu Vasilju!
Istina je, care gospodine,
Hrvatska je nekad grčka bila,
Hrvatom ju dade Heraklije,
Al, Oborca da sataru prije.
Ako li ti gladno srce žudi
Za hrvatskom otadžbinom našom,
Divnom djevom, divno iskićenom,
Dođi care, pir ćemo ti spremit,
Carske ćemo pripraviti dare,
Posjeklice, strijele ubojnice . . .«
Potpisuje Domagoju bane,
Potpisuje pop Teodosije,
A župani znake postaviše,
Jer im ruka samo mačem piše.

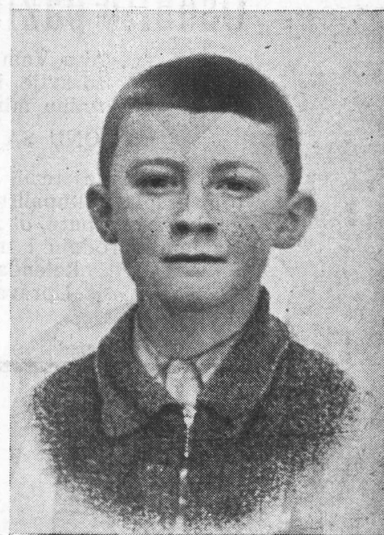
...snivača Hrvatskog katoličkog akademskog društva „Domagoj". U ime tog društva
...tva — Fotografija s vjenčanja njegova godine 1936. *Foto „Obitelj"*

Slika lijevo:
DOMAGOJ ANDRIĆ,
sin nekadanjeg predsjednika „Domagoja" dra Josipa Andrića
Rođen 23. travnja 1933.

Slika desno:
DOMAGOJ ŠUBIĆ,
sin upravitelja katoličke tiskarsko-knjižarske zadruge „Narodne Prosvjete" u Zagrebu

CRNI DVORAC

FRANCUSKI NAPISALA M. DELLY — PREVODI ZLATA L. P.

(Nastavak)

Kad je mladić otišao, Natalija otprati u sobu svoju učenicu. Već su četvrt sata bile odsutne i već se Marcela bila počela svlačiti, kad začuše zvonce na vratima! A svi su psi u dvorištu stali uznemireno lajati...

»Tko bi to mogao biti? I to u ovako kasno doba? Ah, gospođice, vaša soba gleda na dvorište: pođite pogledati, tko je...«

»Umiri se, ti si vrlo znatiželjna. Zašto se toliko uzrujavaš?«

Marceli je to bilo krivo, ali je poslušala i šutke nastavila svlačenje. Odjednom se otvoriše glavna vrata i čuli su se glasni povici.

»Velim vam, da se nešto dogodilo!« reče Marcela i poleti niza stube.

»Marcela, ti si napola gola; prehladit ćeš se!«

No djevojčica je nije ni čula. I Natalija je bila prisiljena, da pođe za njom, ali ne nerado, jer je odjednom prepoznala između ostalih i glas Stanislava.

I doista, on je bio u predsoblju, a oko njega gospodari i sluge iz Crvene Pećine. Natalija je opazila, da mu je lice vrlo blijedo i pokrito prašinom i krvlju.

»Jeste li ranjeni?« jedva je mogla zapitati, jer ju je nešto stiskalo u grlu.

Stanislav se oslobodi onih, koji su ga okruživali i pristupi k Nataliji.

»Nije ništa, baš ništa, gospođice! Kao što sam ispripovjedio čas prije ovoj gospodi, moj je auto naišao na neku neočekivanu zapreku, pa se preokrenuo. Ali ja nisam zadobio nego manje ozljede ovdje na glavi...«

»Tu ranu moramo odmah liječiti, moj prijatelju,« reče gospodin Ravines. »Alberta, donesi povoje. Hoćeš li ti povezati ranjeniku rane?« upita svoju ženu.

»Da ti iskreno kažem, ja nisam mnogo u tome vješta... A kad vidim krv, odmah mi je zlo,« odgovori gospođa Ravines sva uznemirena.

»Onda dođi ovamo ti, Šarloto!«

Osobito pazite što bolesnik pije!

Ako Vam je ikako moguće, dajte mu za zdravlje i užitak čim češće najbolju prirodnu mineralnu vodu

ONU SA CRVENIM SRCIMA.

Ako sami bolujete ili se ne osjećate dobro, tražite kartom besplatni kupališni prospekt, u kojem imate i mnoge korisne upute o zdravlju, smrtnosti, debljini, nornalnom porođaju i trudnoći, odnosu visine i težine te kalendar do 1980. godine!

Uprava Radenskog ljekovitoga kupališta
Slatina Radenci
(kod Maribora)

I to govoreći gospodin Ravines stade očima tražiti svoju kćer. No Šarlota, koja je čas prije tu bila, nekamo je odmaglila.

»Gospođica Natalija zna vrlo lijepo njegovati bolesnike!« reče Marcela.

»Doista, na to se nisam ni sjetio. Gospođice, hoćete li mi pomoći, da povežemo rane gospodinu Dugandu?«

»Vrlo rado,« odgovori Natalija drhtavim glasom.

Za čas je Stanislav bio položen na jedan divan u salonu, a vješte ruke njegove zaručnice povezivale su mu glavu. Kad je sve bilo gotovo, mladić ustane i reče, da se mora žuriti kući, jer ga stric sigurno vrlo zabrinut čeka .

»Dao sam upregnuti kočiju,« reče gospodin Ravines. »A jeste li ispitali, kakva je to zapreka bila?«

»Lešina nekog psa, koju je na zaokretu ceste neko bacio ispred mene baš u času, kad je tuda prolazio moj auto. Ja sam vidio, da će mi to smetati prolaz, no nisam imao vremena da zaustavim.«

»To je dakle bio atentat!« poviče Mauricije.

»Sigurno,« odvrati inžinjer.

»Imate li neprijatelja, dragi moj Dugand?« upita gospodin Ravines.

»Imam. I možda ću vas kroz kratko vrijeme podsjetiti, da se sjetite ovoga, što se večeras dogodilo.«

»Što to znači?«

»Oprostite mi, što u ovom času ne mogu biti jasniji... I svima vam najljepša hvala za brige, koje ste mi iskazali...«

Stisne ruke, koje su mu pružili gospodin Ravines, njegova gospođa i Mauricije, te malko dulje zadrži u svojoj Natalijinu i prošapta:

»Molite!«

»Dragi Dugand, morate tu stvar prijaviti policiji, a kako vi već i sumnjate na nekoga, ne će biti teško utvrditi začetnike atentata,« reče gospodin Ravines prateći inžinjera do kočije.

»Ne bojte se: zločinci će biti svi kažnjeni...; ili ću ja platiti glavom!« odgovori Stanislav.

Natalija je napokon uspjela da opet odvede u sobu svoju učenicu, koja je bila vrlo uznemirena zbog svega onoga, što je te večeri vidjela i čula.

Dok su prolazili ispred Šarlotine sobe, otvore se njezina vrata i ona obučena još uvijek u večernju haljinu, zapita bezbrižno:

»Kako je dakle ranjeniku?«

»Hvala Bogu, bolje mu je,« odgovori Natalija, koja je još uvijek sva drhtala.

»Po tebi bi mogao i umrijeti; nisi znala drugo, nego pobjeći,« poviče Marcela. »Na sreću, gospodična Natalija nije kao ti. Drhtale su joj

ruke i bila je vrlo blijeda, ali se brinula oko jadnog gospodina Duganda kao prava bolničarka. A on je bio vrlo zadovoljan, da se može povjeriti njezinoj skrbi.«

»To znači, da gospođica Landies nije preveć osjetljiva srca,« odvrati Šarlota, koja je postala crvena kao krv zbog zadnje sestrine primjedbe. Zatim srdito zatvori vrata, a Natalija odvuče djevojčicu u sobu.

Nekoliko časaka iza toga Natalija je kleknula u svojoj sobici i žarko molila za svoga zaručnika. Bila je uvidjela, da teška opasnost prijeti Stanislavu, ali nije mogla protumačiti, ni kakva je opasnost ni odakle dolazi. Odlučila je, da njezine molitve ne će prestati sve do dana, kad će se razotkriti čitava ta tajna.

*

Gospođa Ravines je bila duboko odlučila da otpusti odgojiteljicu svoje kćeri, ali nije znala pronaći izliku niti to kazati dobroj djevojci. Ona doista i nije imala nikakva razloga da se na nju tuži, jer je Natalija posjedovala sve one darove, koji su bili potrebiti za tu službu. Pored toga Marcela je bila upravo zaljubljena u Nataliju i tko zna, šta bi ona učinila, kad bi doznala za bezrazložiti odlazak svoje drage gospođice. A i Mauricije bi možda naslutio pravi uzrok, zbog kojega se majka odlučila na taj korak.

Jedna nepredviđena okolnost izvukla ju je iz neprilike. Dva dana naime iza one nezgode, koju je doživio Stanislav, primila je pismo od Marceline strine, koja se od nekog vremena nalazila u Cannesu, a u njemu je pisalo, neka joj pošalju djevojčicu preko zime.

»Ja sam sama i žalosna,« pisala je strina, »i bila bi za mene prava radost, kad bih se mogla brinuti za moju dragu djevojčicu, kad bih je mogla zabavljati i u isto vrijeme poučavati.«

Gospođa Ravines prihvati tu zgodu i reče, da kroz to vrijeme ne će biti potrebita odgojiteljica. Dapače bi bilo vrlo nezgodno, kad bi se i nju poslalo sa njezinom učenicom k strini. Na taj je način Natalija bila obaviještena, da je u kući Ravines više ne trebaju.

Marcela je ostala u dvoumici. S jedne strane srce ju je vuklo k odgojiteljici, a s druge strane k strini, koja ju je obasipala svim mogućim darovima te joj u svemu izlazila ususret.

»Ali kad se na proljeće vratim, vratit ćete se i vi, gospođice Natalijo!« usklikne Marcela i zagrli je.

Natalija nije odgovorila: naslućivala je, da će taj rastanak biti konačan. Već nekoliko dana gospođa Ravines nije bila prema njoj susretljiva kao nekad; a pored toga vidjela je u zlobnim Šarlotinim očima neki radosni bljesak, kad joj je gospođa Ravines kazala svoju odluku.

Gubitak tog namještenja, da ga je doznala pred nekoliko dana, bio bi za nju neočekivan i bolan udarac, pogotovu u ono vrijeme, kad su Vitalina i gospođa Landies imali mnogo nužnih izdataka. No ona će doskora poći za Stanislava, pa će tako njezina sreća biti osigurana pod zaštitom tog vrijednog čovjeka.

Marcela je imala otputovati za osam dana i Natalija, zamoljena od svoje odgojiteljice, pristala je da ostane sve do toga časa. No pouka je skoro posvema prestala te Natalija, iskoristivši tu slobodu, odmah je prvi dan iza razgovora s gospođom Ravines pošla u posjete Julijani Vaillant, koju odavna već nije vidjela... Baš kad je odlazila, sretne se s gospodinom Ravines i Mauricijem, koji su razgovarali s jednim čovjekom iz tvornice Eyrans. Dok je prolazila, taj je čovjek iz tvornice govorio:

»Pa ipak je tako, gospodine! Čini se, da se gospodin Dugand baš ni najmanje ne trudi da pronađe krivce... Doista, sretno je isplivao! Međutim je kod one nezgode lako mogao izgubiti glavu!...«

Dok je Natalija pješačila, mislila je na tu zgodu i činila joj se doista neobična. S jedne strane zbog nerazjašnjive zloće, koju je netko pokazao prema inžinjeru, kojega inače vole svi njegovi radnici i čitav kraj; a s druge strane zbog nikakve Stanislavove brige da pronađe zločinca.

Kad je došla na glavnu cestu, opazila je, kako joj ide ususret župnik iz Saint-Pierra. Netom ju je on prepoznao, usklikne:

»Koja sreća, da sam vas susreo! Baš sam išao u Crvenu Pećinu, da vas potražim i da govorim s vama, gospođice... Siromašna Julijana umire, pa bi htjela da vas još jednom vidi prije smrti.«

»Julijana?... Kako?... Tako brzo?«

»Jest, jutros joj je pozlilo i baš sam je čas prije okrijepio svetim sakramentima. Može preminuti za nekoliko sati. Jadna djevojčica! Pravi je anđeo!«

»Ja sam se baš k njoj zaputila, velečasni; k mojoj jadnoj Julijani!«

Natalija pozdravi župnika i zaputi se prema kolibi. Kako nitko nije odgovorio na njezino kucanje, uđe unutra. Julijana je ležala na krevetu sklopljenih ruku i zatvorenih očiju. Činilo se, da djevojčica moli... Nedaleko od nje nalazila se njezina majka. Oči su joj bile nabrekle od plača te je pružala sliku beskrajne i okrutne boli. Kad je Natalija ušla, žena se nije maknula, ali se Julijana okrene prema njoj, a radosni smiješak obasja njezino mršavo lice.

»Ah! Koja sreća! Vele časni župnik mi je rekao, da će svakako isposlovati da dođete do mene, draga gospođice!«

Natalija srdačno stisne mršavu ručicu, koja se pružila prema njoj i reče:

»Da, susrela sam ga, baš kad sam krenula ovamo, i kazao mi je, da je moja Julijana danas malko umornija nego obično.

»Danas mi je vrlo teško. Osjećam, da mi se primiče konac,« odgovori djevojčica. »Znate, bila bih zadovoljna, kad bi se to ticalo samo mene, ali...«

Okrene teškom mukom glavu i baci pogled na majku, koja je još uvijek stajala nepomično kao kip.

»Mamice, nemojte tako očajavati! Život je kratak, i doskora ćemo se opet sastati onamo

gore, ako budete mislili na dobrog Boga i ako mu budete služili, kako najbolje budete znali.«

Žena se odjednom trgne i ustane, a očajni grcaj provali joj iz grla.

»Oh, ti misliš, da te smirena mogu pustiti da pođeš? Ne, ne: već su troje tako pošli!... Ti si mi sama ostala, zadnja, pa zar da budem mirna? O, sigurno ću umrijeti od grižnje savjesti i od boli! Iza svega ovoga šta hoćeš, da još Bog učini da me kazni?«

Riječi su joj u bijesu i gorčini provaljivale na usta, pa je nastavila:

»Neka mi radije rastrga srce, ali neka pusti da ti budeš živa, draga moja Julijano!«

Zatim pograbi blijede kćerine ruke i stane ih obasipati cjelovima i posipati suzama.

Julijana je bila blijeda kao mramor i sva je drhtala.

Natalija je u tom žalosnom času jedva mogla suspregnuti suze. Prigne se k nesretnoj majci i reče:

»Siromašna ženo, vidite, da na taj način samo mučite svoju kćerku.«

Nesretnica se uspravi te klonula i u teškim jecajima izađe iz sobice.

»Mama, mama!« prošapće Julijana. Suze su joj se cijedile niz lice, a ruke joj se sklopiše u očajničkoj kretnji.

»Što će biti od moje majke, kad mene više ne bude? Oh, molit ću toliko za nju onamo gore! A vi, gospođice, hoćete li doći koji put da je pogledate? Nemojte je zapustiti!«

Jedva suspregnuvši jecaje, koji su joj navaljivali iz grudiju, Natalija obeća djevojčici, da će je poslušati. Bila je sigurna, da će se doskora i opet tu vratiti, iako sada na čas ostavlja taj kraj. A tada će biti svoja gospodarica te će moći vršiti dobročinstva, koja god bude htjela, a u tome će je sigurno pomagati i njezin životni drug!

Malko se više nego obično zadržala u kolibici, jer ju Julijana nikako nije htjela pustiti... No već se počela spuštati noć, i više nikako nije smjela ostati. Poljubi zato djevojčicu, obeća joj, da će se sutra opet vratiti k njoj, i izađe vrlo žalosna.

Žurila se, jer je cesta bila pusta. Sa strane ceste nalazila se gusta i visoka živica od grmlja. Natalija se nije bojala: kraj je bio siguran i nikad se nije čulo za napadaje na djevojke... Već je bila pri kraju tog osamljenog dijela ceste i u daljini je već vidjela prve kuće Saint-Pierra.

No odjednom se s desne strane ceste nešto makne i netko nahrupi iz gustog grmlja. Natalija osjeti, kako su je zgrabile dvije snažne ruke i oborile je na zemlju još prije, nego što je dospjela i povikati. Zatim je bila zamotana u neki pokrivač i dobro svezana... Napadač je na koncu nešto nosio, a nešto vukao svoju žrtvu, koja se cijelo to vrijeme nalazila u nesvjestici...

(Nastavit će se.)

Dobitnici jeronimske lutrije knjiga

Hrvatsko književno društvo sv. Jeronima, kojega su knjige poznato jeftine, daje mogućnost, da se još uz posebno snižene cijene i besplatno dijeljenje knjiga proširi dobra štampa u naročitoj množini. Od Svijećnice pa do Jeronimskog dana (30. IX.) prodaju se izvjesne skupine jeronimskih knjiga za samu jednu trećinu običnih cijena, a povrh toga svaki kupac dobiva žrijebni broj, pa čiji broj bude izvučen: prima besplatno nagrade od 25, 50 ili 100 knjiga. Žrijebanja su predviđena na dan dobre štampe (29. VI.) i na Jeronimski dan (30. IX.), te je prvo žrijebanje obavljeno na Petrovo i Pavlovo, a žrijebani su brojevi od 1—7.500, dok će se daljni brojevi vući jesenas 30. IX.

Po 25 knjiga dobilo 150 žrijebanih brojeva, po 50 knjiga 15 brojeva, a po 100 knjiga njih 8. Nagrade su dobivali ovi brojevi:

PO 100 KNJIGA: 21, 1030, 3401, 4092, 5333, 6010, 6154 i 7401.

PO 50 KNJIGA: 560, 1215, 1868, 2681, 3070, 3244, 3279, 4130, 4261, 4771, 5311, 6982, 6990, 7362, 7491.

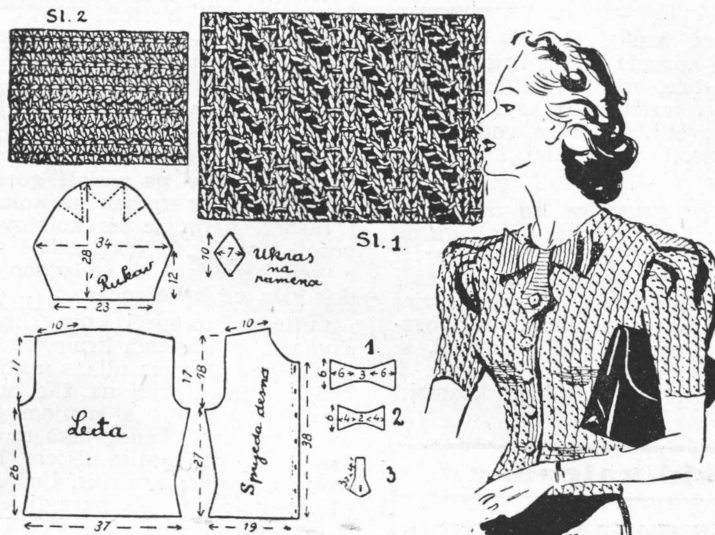
PO 25 KNJIGA: 5812, 231, 305, 361, 401, 421, 455, 561, 563, 599, 606, 609, 699, 703, 827, 522, 631, 1170, 1322, 1371, 1828 1999 2016, 2066, 2074, 2089, 2150, 2165, 2218, 2225, 2250, 2296, 2297, 2483, 2678, 2684, 2680, 2742, 2867, 2910, 2956, 2976, 2995, 3047, 3171, 3196, 3241, 3295, 3311, 3351, 3414, 3425, 3442, 3588, 3673, 3829, 3833, 3864, 4009, 4019, 4046, 4117, 4129, 4154, 4200, 4340, 4340, 4391, 4412, 4415, 4450, 4490, 4505, 4607, 4620, 4672, 4691, 4707, 4731, 4782, 4807, 4826, 4871, 4892, 4902; 4937, 4973, 4991, 5012, 5111, 5122, 5138, 5139, 5162, 5190, 5200, 5255, 5306, 5390, 5492, 5513, 5515, 5566, 5592, 5601, 5670, 5707, 5771, 5812, 5860, 5893, 5905, 5921, 5946, 5997, 6003, 6017, 6090, 6098, 6120, 6138, 6191, 9199, 6275, 6285, 6293, 6303, 6303, 6345, 6370, 6409, 6419, 6477, 6497, 6582, 6605, 6612, 6637, 6721, 6888, 6899, 6917, 6982, 7012, 7116, 7069, 7070, 7113, 7129, 7185, 7192, 7292.

Dobitnici mogu svoje nagrade podići u Poslovnici Društva sv. Jeronima, Trg Kralja Tomislava 21, uz predočenje ceduljice sa žrijebnim brojem. Žrijebni broj mogu poslati i poštom, te zatražiti da im se knjige dostave, ali tada neka prilože marke za otpremu nagrade i to: od din 10 za 25 knjiga, din 15 za 50 knjiga odnosno din 25 za 100 knjiga.

Pogodovna prodaja jeronimskih knjiga u skupinama po 10 dinara i žrijebnim brojem traje do konca rujna o. g., jer je drugo žrijebanje na jeronimski dan 30. IX. o. g.

HRVATSKO KNJIŽEVNO DRUŠTVO SV. JERONIMA,
Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21.

Pletena bluzica

Za ovu blizicu potrebno nam je 150 grama konca za kačkanje br. 70 — u boji, koju želimo, 2 igle od 2.5 mm i 2 igle još tanje, jednu čeličnu kačkalicu br. 20.

LEĐA. Plest ćemo s dvostrukim koncem i s iglama od 2.5 mm. Načinimo 130 očica. Pletemo 5 redova: 1 očica pravo, 1 očica krivo; 6 red sve krivo; 7. red: 1 očica * metnemo konac naprijed i skinemo očicu, a da je ne pletemo, metnemo konac natrag, napravimo 2 očice pravo u istu očicu (jednu od naprijed, drugu odostrag), dvije očice pletemo zajedno, pa dalje kao *; 8. red: sve krivo; 9. red: 1 očica, * 2 očice pravo u istu očicu, 2 očice pletemo zajedno, stavimo konac naprijed, 1 očicu premetnemo, stavimo konac nazad, pa opet pletemo kao od *. Vraćamo se pletući sve očice krivo, onda opet kao u 7. redu (sl. I.). Kada smo ispleli 5 cm, uzet ćemo tanke igle i pletemo 4 cm s njima isti uzorak. Dalje pletemo opet s debljim iglama sve, dok ne ispletemo 26 cm u svemu. Završimo s obje strane po 8 očica i dalje kroz 8 redova po 1 očicu. Dalje pletemo opet ravno. Kad imamo 43 cm ispletenoga, napravit ćemo ramenice tako, da 4 puta završimo po 9 očica sa svake strane, preostale očice završimo u jedamput.

PREDNJA DESNA STRANA. Načinimo 70 očica i pletemo kao i leđa. Izrez za rukav radimo na 27 cm od početka i to ovako: najprije završimo 8 očica, i 12 puta po 1 očicu (u svakom redu po 1 očicu). — Kad smo ispleli 38 cm duljine, s prednje ćemo strane započeti formirati izrez za vrat. Najprije završimo po 2 očice 4 puta uzastopce, onda po 1 očicu sve, dok ne ostane na igli 40 očica. Ramenice ćemo završiti, kad imamo 45 cm odozdo tako, da 4 puta završimo po 10 očica.

Lijevu prednju stranu radimo kao i desnu, samo ovaj vis-à-vis.

RUKAVI. Načinimo 90 očica. Radimo 4 reda 2 pravo, 2 krivo, a dalje po sl. I. U svakom 2. redu dodajemo s obje strane po 1 očicu tako dugo, dok rukav ne bude 34 cm širok. Kad je rukav 12 cm dugačak, završimo po 2 očice u svakom redu s obje strane 4 puta; onda po 1 očicu svaka 4 reda. Kad je rukav 26 cm dugačak, završavamo po 2 očice na početku svakog reda, a na 28 cm završimo sve očice, koje su preostale ujedamput.

Sašijemo prednje dijelove s leđima, rukave ćemo, kako shema pokazuje na 3 mjesta ušiti i tako ih spojiti s ostalim dijelovima.

Na prednjem rubu lijeve strane s kačkalicom ćemo napraviti rub od kratkih štapića (sl. II.) širok 2.5 cm. Na desnoj strani se isto učini, ali tu moramo načiniti i rupice za gumbe. Radimo ih ovako: kratki štapić, 3 lančića u zrak, preskočimo 3 lančića od prošlog reda i kratki štapić zabodemo u 4 lančić. Između rupica neka bude razmak od 5 cm. Oko vrata napravimo 2 reda kratkih štapića.

Ukras ispod vrata sastoji se od tri dijela.

3. — Na vrhu kačkanog ruba na lijevoj prednjoj strani kačkamo kratke štapiće na cijeloj širini ruba 4 cm dugačko, onda dodajemo po 1 štapić na početku svakog reda (Vidi nacrt br. 3). Razdijelimo posao na dva dijela radi rupice za gumb. Radimo svaku stranu posebno dodavajući i dalje očice sa strane kroz 6 redova. Onda radimo opet sve zajedno i završavamo po 1 očicu na početku svakog reda, dok sve ne završimo.

1. — Na lančić od 6 cm radimo kratke štapiće U svakom 4 redu završimo po 1 štapić na oba kraja reda. Kad smo načinii 6 cm duljine, radimo 3 cm posve ravno; onda opet 6 cm tako, da u svakom 4. redu dodajemo po 1 očicu na oba kraja reda.

2. — Radimo kao i br. 1, samo što započnemo s lančićem od 6 cm i radimo kroz 4 cm oduzimanja, 2 cm ravno i opet 4 cm dodajemo očice. (Vidi shemu).

Ukras na ramenima. Napravimo 3 lančića. Dodajemo po 1 štapić na koncu svakog reda, sve dok ne dobijemo širinu od 10 cm. Onda oduzimamo po 1 očicu na kraju svakog reda sve, dok nam ne ostanu 3 štapića; pa završimo.

Sve ukrasne dijelove prišijemo na bluzu, kako nam slika pokazuje.

Z. L. P.

IVAN GAŠPARIĆ
KLOBUČAR
ZAGREB, Maksimirska 54
Prodaja i vlastita izradba svih vrsti muških i ženskih šešira i kapa. Primaju se popravci uz vrlo solidne cijene.
Preporučam se cij. mušterijama.

Dobar tek

Juha od kruha. Odreži koru sa nekoliko komada kruha, isijeci ga na tanke listiće, metni u zdjelu, nalij žlicu ulja, razmućenog sa 2 žumanjka, pa prelij s 2 litre vode, koja vrije, posoli, promiješaj i nosi na stol.

Juha od krumpira sa slaninom. Oguli ½ kg krumpira, nareži ga na kocke i skuhaj u vodi. Dotle nareži 10 dkg slanine na kocke, prepirži i ocijedi s nje mast, u kojoj pirjaj sitno nasjeckanog luka i malo brašna, da lijepo tamnije porumeni, te dodaj malo sitne crvene paprike. U taj zapržak uspi skuhani krumpir, posoli i prokuhaj, a onda dodaj one čvarke i nosi na stol.

Đuvede. Pola kg oprane riže pomiješaj sa 3 glavice na kolutove nasječenog luka, koji si prepržila u 7 dkg ulja, te dodaj malo sitne crvene paprike, soli, i nekoliko krumpira, narezanih na tanke kolutiće. U posudu uspi to sve, pa naslaži gore zelene paprike, narezane na kolutove, i rajčice, narezane na kolutove, te posoli i pobiberi. Nalij vode i metni u vrelu pečenjaru, da se lagano peče, dok riža ne bude sočna.

Ćufteta. Prognječi kroz sito pet skuhanih i oljuštenih krumpira te ih zamijesi sa žličicom ulja, s malo soli, malo brašna. Pirjaj na žlici ulja 5 samljevenih oraha s manjom glavicom sitno nasjeckanog luka te s nasjeckanim peršinovim lišćem te to umiješaj u onaj krumpir. Umijesi tu smjesu i načini male okrugljice, koje uvaljuj u žemljine mrvice i prepirži na vrelom ulju.

Francuska jaja. Razmuti 4 jaja u šaljici mlijeka i prži na rastopljenom maslacu, samo da malo stvrdne. Tomu brzo dodaj ostatke sitno nasjeckane pečene teletine, nasjeckanih gljiva, koje si pirjala na maslacu, i fino nasjeckanog zelenog peršina. Sve prži i nosi na stol.

Palačinke od krumpirova tijesta. Oguli i naribaj 5 većih skuhanih krumpira te dodaj 1 jaje, zamućeno u hladnoj vodi (ili mlijeku), i toliko brašna, da nastane rijetko tijesto za palačinke. Peci od tog tijesta palačinke kao obično, namaži ih pekmezom, motaj i prepeci u pečenjari.

S. A.

Kuhinjski kalendar

Srpanj Ponedj. **17**	O b j e d: Juha od krumpira sa slaninom. Punjene paprike. V e č e r a: Naduvak od grisa s kompotom od kajsija.
Utorak **18**	O b j e d: Juha od kruha. Đuveđ sa ćuftetima. V e č e r a: Kajgana sa salatom od paprike i rajčica.
Srijeda **19**	O b j e d: Juha od zelenja. Rezanci sa sirom. V e č e r a: Pržena jetra s ajvarom.
Četvrtak **20**	O b j e d: Juha od vina. Teletina u zelenju. Palačinke punjene bademima. V e č e r a: Sir s vrhnjem.
Petak **21**	O b j e d: Mliječna juha s krumpirima. Varivo od slatkoga kupusa. Savijača s jabukama. V e č e r a: Okrugljice s kajsijama.
Subota **22**	O b j e d: Juha od kosti s taranom. Govedski odresci s umakom od rajčice i makaronima. Kajsije. V e č e r a: Pečena teleća slezena sa salatom od krastavaca.
Nedjelja **23**	O b j e d: Kisela juha od piletine. Pržolica s lećom. Listići. V e č e r a: Kaša od krumpira s hrenovkama.
Ponedj. **24**	O b j e d: Juha od rajčice sa žličnjacima. Varivo od korabice s krumpirom. V e č e r a: Palačinke od krumpirova tijesta.
Utorak **25**	O b j e d: Juha od mrkve. Punjene paprike. V e č e r a: Francuska jaja.
Srijeda **26**	O b j e d: Juha od cvjetače. Bački kotleti s pečenim krumpirima i salatom od krastavaca. Kruške. V e č e r a: Puding od kruha.

Kućni savjeti

Čišćenje mutnog octa. Da mutni ocat ili sirće postane opet bistar, treba u jednu litru octa uliti dvije žlice mlijeka. Kad se izbistri, a to biva istom drugi dan, onda se bistri ocat oprezno prelije u drugu posudu a preostali se talog baci.

Lako struganje ljuske s ribe. Mjesto noža može se lako skinuti ljuska s ribe običnom trenicom, na kojoj se riba hren.

Bojadisanje crnom bojom. Željezne peći, štednjaci, željezni ili limeni zakloni, vrata na peći i limene cijevi obojađisat ćemo dosta trajno crnom bojom, na ovaj način: Kupi vodenog stakla i crne boje (frankfurteršvarc), pa to dobro izmiješaj. Tom smjesom oboji dotični predmet i četkom dobro istari. Bojadisanje je tom bojom dosta trajno, a odoljieva i vlazi.

Kako se čuva perje u jastucima. Evo ovako: pernate jastuke i perine ne smijemo izlagati jakom suncu, već samo u hladu, na toplom zraku. Izložimo li ih prejakom suncu, onda se u njima lomi perje. Radi istog uzroka ne smijemo ih jako isprašivati, već lagano udarati štapom, te ih zatim dobro iskefati mekanom četkom. Nu osim toga treba perje često iznositi na zrak, da se dobro prozrači. Moljci su velika opasnost po perje. Ali oni su opasni samo onda, ako se jastuci ne upotrebljavaju često. Onoj pernatoj posteljini, koja se redovno upotrebljava, ne prijeti pogibelj od moljaca. Neupotrebljive jastuke treba dobro zamotati u stare novine i čvrsto ih povezati. Nu ipak valja ih pregledati što češće, baš radi tih moljaca. Tako radeći može se perje sačuvati u dobrom stanju više od 30 godina.

Čuvanje stola u blagovaonici. Pod stolnjak se podmetne sukneni ili pusteni pokrivač. Tako se čuva stol od tragova, koji ostaju od tople zdjele; a usto se ne lupa po stolu posuđem, ako je pod stolnjakom deblja podloga.

Čišćenje tamnih politiranih predmeta. Takvi se predmeti mogu veoma dobro očistiti lanenim uljem i crnim vinom. Oboje se smiješa u jednakoj količini, pa se u toj smjesi nakvasi meka krpa; te se njom dobro istrlja sve dotle, dok ne zadobije lijep sjaj. Za svijetlo se opet pokućstvo priređuje ova politura: Na jednake se dijelove uzme laneno ulje, goriva žesta i ocat. Sve se to dobro izmiješa, te se na meku krpu malo nalije te tekućine. Tim se trlja pokućstvo, a zatim se suhom krpom dobro istare.

Čišćenje zamazanog češlja. Kupi malo nišadora, pa ga razblaži čistom vodom. U vodu zamoči otvrdu četku, te s njom peri češalj. Kad si ga dobro oprao i potpuno očistio, onda ga izvadi iz vode, te ga još jednoč isperi čistom vodom. Ili: malo pamuka zamoči u benzinu i provlači ga kroz zupce češlja sve dotle, dok ne ostane vata posve čista; dakle valja mijenjati pamuk prema potrebi.

I. Sitarić

Gospodarstvo

Kelj pupčar. To je veoma tečno povrće, ali ga ipak mnogi ne vole. Od listopada pa sve do proljeća daje nam male ali tečne ružice. Te se ruže moraju razviti do listopada. Ako se dotle posve ne razviju, onda moramo stabljici otkinuti vrh, pa će se ubrzo pokazati ruže na stablici. Ako mi to učinimo kasnije, onda ne ćemo vidjeti koristi, jer će ruže ostati mekane. Lišće se ne smije trgati sa stabljike, jer kroz lišće dobivaju ruže hranu iz zraka. Otkida se samo ozlijeđeno i suho lišće.

I. S.

GRAĐEVNI LIMAR I UVODITELJ VODOVODA TE POPRAVLJAČ PLINSKIH AUTOMATA

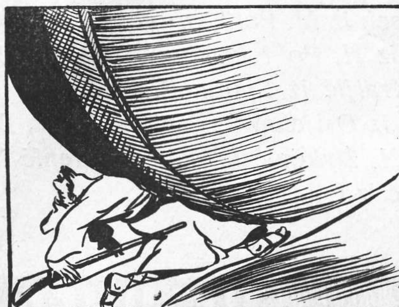
JOSIP HOIĆ, ZAGREB

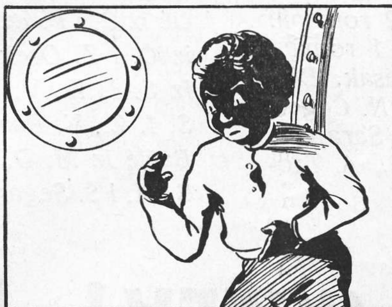
Zvonimirova ul. 28 — Telefon 24-019

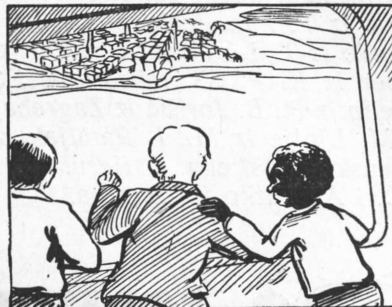
Preporuča se za sve limarske i vodovodne radnje i popravke kao na pr. kupaone, klosete, umivaonike, te sve ostale poslove, koji u tu struku zasijecaju. Sve radnje izvodim najsolidnije u najkraćem roku uz najumjerenije cijene. Tražite ponude.

M A L I   T O M A   U   B A L O N U

Prema istoimenom romanu Mark Twaina *Slike i tekst od M. Fučića*

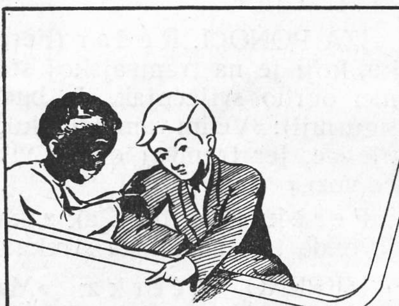

97. U odsudnom času opazili su Tom i Huck namjeru napadača. Pojurili su balonom, zabušili se medu njih i pobacali ih kao mrave sa sfinge. Jim je bio spasen.

98. »Hu, to nevidišno stvar. Oni fakini htjelo ubiti jedno pošten čovjek kakti jedno stjenica i nikoli kištra (nikome ništa). Oh, moraš njih tužiš policiji i Georg Washington i oni moraš dobiš hudo batina, je tak, massa?« »Svakako, Jime, to im ne fali. I uz to će platiti i nama odštetu.«

99. Balon nastavi put. »Kairo.« »Bilo tam zlatno tele?« »Jok! Tamo stanuje sultan, koji ima 999 žena.« »Je, ja čul, da sultan svaki dan praviš dugi nos i da incaš na glavi mlogi, mlogi rogovi, ha?!« »Možda. A sada pogledajte tamo u daljini Crveno More.«

»To budeš Crveni More?? Zaistice to budeš još uvek malki crveno od egipatski krv. Jo, to grozno lep. Tam faraona zagutil voda, a Židovi ne zagutil. Židove vodil Mojsije. He, to silno!«

100. »A ona planina iza Crvenog Mora to je sveto brdo Sinaj, gdje je Mojsije razbio ploče.« »I tam bil zavjetno kufer, je tak? No, slušaš mene, massa Tom, prosim lepe, spustiš se malo na vrh ot Sinaj. Tak, samo malo.« »Dobro, hoću. Ali daj mi sada moju kukuruznu lulu.«

101. »O-jo, massa! Vaš kukuruzno lula umrl. Ono razbijeni.« »Šta-a? Razbila se? A što ću sad?« »Uzmi ovu profesorovu iz jantara.« »Ne, ne. Ja mogu pušiti s a m o i z k u k u r u z n e l u l e.«

102. »Ha, sjetio sam se! Kako bi bilo, Jime, da ti pođeš u balonu u Haunibal po moju drugu kukuruznu lulu i da mi je doneseš na Sinaj! Ona leži točno u lijevom uglu police, nad ognjištem u našoj kući. Pazi, da te ne opazi teta Polly.«

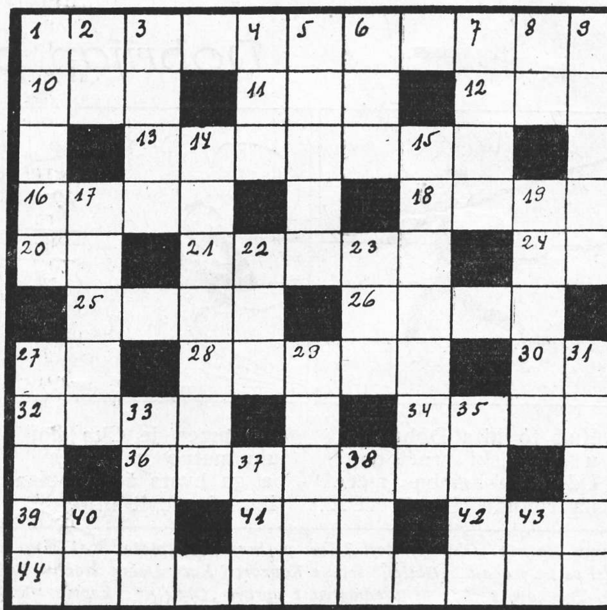
Križaljka

S l o ž i o B e k i l, Z a g r e b

V o d o r a v n o: 1. dopisnik, 10. mjera za površinu (množina), 11. tunel, prokop, 12. lav (lat.), 13. biljka koja peče i pali, 16. žnora, vrpca, 18. popul. svetac (e-o), inicijali prezimena i imena hrv. književnika (»Ex ponto«) 21. vrst bolničara, vidar, 24. vrh, rat, 25. muka, napor, 26. životinja u karavani, 27. lična zamj. (množ.), 28. zec (šaljivo), 30. dva suglasnika, 32. njom se šije (mn.), 34. državica u Aziji, 36. češko žensko ime, 39. Kristovi inicijali, 41. pokazna zamjen. (ak. ž. r., dijal.), 42. vrst divljeg crnog bika, 44. aparati za bilježenje potresa.

O k o m i t o: 1. posuda, 2. franc. zlato, 3. životinjski glas, 4. oruđe za žetvu, 5. Lisinskijeva opera, 6. pok. zamj. (mn.), 7. volja, polet, 8. negacija, 9. konjski hod, 14. opkoljen, 15. kuhano mlijeko (bez zadnjeg slova), 17. župnik sv. Marka u Zagrebu, 19. raste na livadi, 22. ž. ime (padež), 23. kao 22. (nom.), 29. grubo, tvrdo, oporo, 31. prigovor, prijekor (mn.), 33. kosa (mn.), 35. boj, nemir (gen.), 37. kuća, 38. šumica, pepeo, 40. uzvik, 43. uzvik ljutine i bijesa.

Rješenje treba poslati do 30 o. mj. Među odgonetače podijelit će se 20 lijepih knjiga.

NAGRAĐENI ODGONETAČI ZA KRIŽALJKU U BR. 15

Po 3 romana dobili su: I. Pornazač iz K., S. Zmajević iz T. i L. Poslek iz B. Po 2 romana: P. Bojanić iz T. i M. Ženčić iz D. Po 1 roman: D. Zuber iz K. P. SS. milosrdnice, Sisak, Don P. Mihelin iz P., B. Jurišić iz Zagreba, N. Čugelj iz V., M. Ljolje iz M., I. Ramljak iz Sarajeva, F. Hocenski iz Osijeka, S. Herula iz P., A. Troha iz Č. i A. Matko iz Zagreba.

NAGRAĐENI ODGONETAČI ZA KRIŽALJKU U BR. 16

Po 3 knjige dobili su: K. Brell iz O., M. Lučić iz Č. i F. Lerseh iz M. Po 2 knjige: K. Petrov iz Č. i Z. Osek iz H. Po 1 knjigu: Z. Štefančik iz S. I. Z., V. Kraljić iz Splita, F. Klobučar iz S. I. Z., V. Paal iz Osijeka, Š. Pavletić iz K., D. Bačić iz M. D., N. Živković iz Z., I. Mladenić iz S. M. i Š. Segarić iz I.

ZA ŠALU I SMIJEH!...

NEMOGUĆE. Žena (svome mužu, koji uči stenografiju): »No, možeš li već pisati tako brzo, kako ja govorim?«

Muž: »Tako brzo mogu, ali ne mogu tako dugo...«

AU...! A: »Ja mogu lavlje rikanje imitirati tako, da sve životinje zadršću, kada riknem.«

B: »To nije ništa. Kada ja pred zoru zakukuriknem poput pijetla, smjesta sunce izlazi!«

PREKASNO. A: »Zašto imaš ovaj uzao na rupčiću?«

B: »Ah! To je zato, kako bih se sjetio svog obećanja, da više ne ću piti alkohol.«

A: »Gle! Pa ovaj čas si istrusio opet čašicu konjaka!«

B: »Ma da, pa to je baš ono, što ja taj uzao uvijek vidim tek onda, kad rupčićem otarem usta.«

IPAK ZNA. On (ljut, jer mu mlada žena nije prišila neka dugmeta): »Ah, takve su te moderne ženske! Ti sigurno ni ne znaš, čemu rabi igla?«

»Kako ne bih znala,« uvrijedi se ženica. »Za gramofon!«

VESLAČKI NARAŠTAJ. Prvi: »Mavro tvrdi, da je njegov čamac najbolji na cijeloj zemlji.«

Drugi: »Na zemlji možda, ali u vodi baš ne vrijedi mnogo.«

JAGICA SA SELA. Gospođa (kojoj Jagica iz kuhinje donosi čašu vode samo u ruci): »Zar ne znate, da se voda u otmjenoj kući mora donesti na poslužavniku?«

Jagica se vrati u kuhinju, izlije vodu na tacu i pođe opet u salon, mrmljajući: »Sad bih samo štela znati, kak bu ta koza s toga pila?«

IZA PONOĆI. Redar (Fereku, koji je na tramvajskoj stanici ogrlio svijećnjak, da bude sigurniji): »Velim vam, idite kući pješice, jer tramvaj ovuda više ne vozi.«

Ferek: »Kak to? Pak zakaj je onda tu tramvajska štreka?«

ISKRENO. Kćerka: »Mama! Je li uistinu tako teško sačuvati neku tajnu?«

Mama: »Ne znam! Ja to još nikada nisam pokušala.«

TOČNO. Sinčić: Tata! Zašto slon ima rilo?«

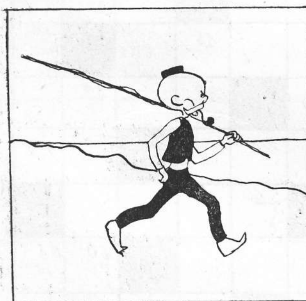
Otac: »Zašto? Valjda zato, da se može razlikovati od konja!«

Sabrao Sl. Tr-ski

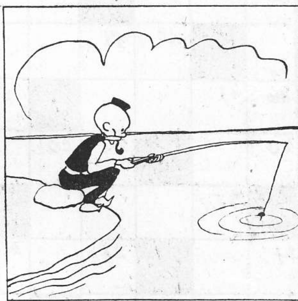

Najveća katolička tvrtka glazbala u državi

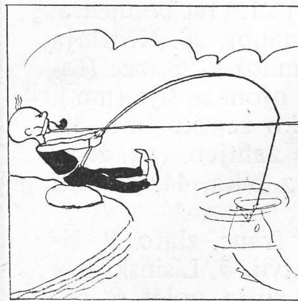
Dobrijan peca ribu

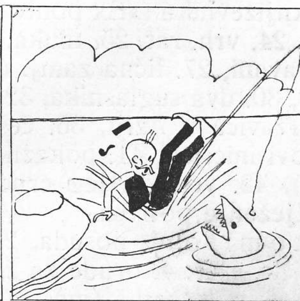
Kud to hita Dobrijan,
u srpanjski vrući dan?
Udicu na bambus meće
na ribolov čika kreće...

Na kamen je čika sio,
lulu metno je u usta
pa ga hvata želja pusta:
ribu ni ulovit htio.

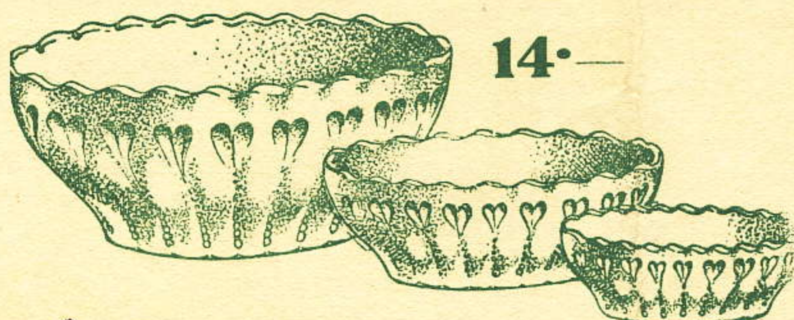
Napeo se bambus jako,
zagrizla je riba meku,
Dobrijan povuče tako,
da je pao baš u rijeku.

Usred vode Čika pao
i silno se plašit stao,
da ga riba ne proguta
i ne stigne sudba kruta...

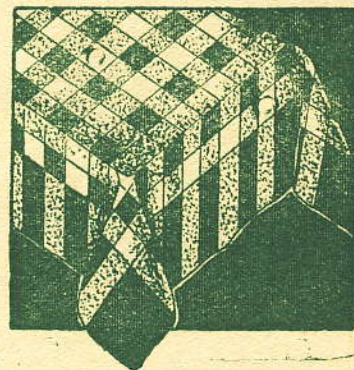
Ilustrovani tjednik „Obitelj" stoji 3 Din po broju. Pretplata 30 Din na tri mjeseca, za inozemstvo 4 dolara godišnje. Pretplata se plaća unaprijed Rukopisi se ne vraćaju. „Obitelj" izdaje Konzorcij Kuća Dobre Štampe. Za izdavača i uredništvo odgovara Dr Josip Andrić, glavni urednik „Obitelji" Zagreb, Trenkova 1. Adresa uredništva i uprave „Obitelji": Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Telefon 54-17. Ček. rač. pošt. šted. br. 33.536 „Obitelj" se tiska u Tiskari Narodnih Novina u Zagrebu. Za tiskaru odgovara V. Kirin, Deželićeva ul. 2.

Prodaja velikih iznenađenja!

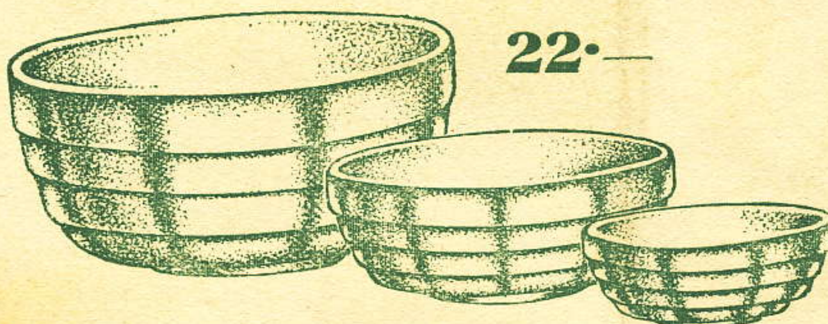

14·—

D 1-11 **Garnitura zdjela,** od bijele majolike, 23, 18 i 14 cm promjera, sva 3 komada, samo **Din 14·—**

D 11-1 **Stolnjak žakard,** bijeli sa utkanim bijelim kockicama, veličina 120×120 cm, komad **Din 20·—**

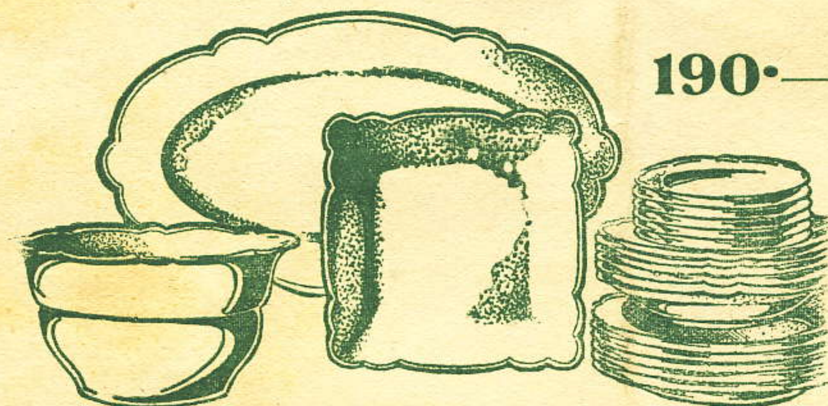
22·—

D 1-12 **Garnitura zdjela,** od bijele majolike, sa ukrasom u raznim bojama, 24, 21 i 18 cm promjera, sva 3 komada samo **Din 22·—**

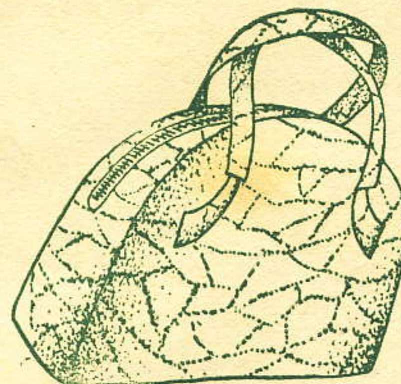
5·50

D 26-3 **Frotir ručnici,** sa raznim ukusnim bordurama, veličina 72×39 cm **Din 5·50,** 100×40 cm, komad **Din 9·—**

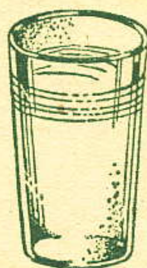

190·—

D 1-18 **Jedaća garnitura,** od finog, bijelog inostranog porculana, sa zlatnim obrubom ili moderno ukrašena cvjetovima, 21 komad t. j. za 6 osoba **Din 190·—**

D 10-2 **Lijepa putna torba,** sa patent zatvaraćem, od svinjske kože, sa 2 drška, drap, crvena, smeđa ili crna **Din 68·—**

D 1-42 **Čaša za vino** od bijelog stakla, sa mutnim rubom, bijelo staklo, jedna desetina litre **Din 1·—**

R o b n a k u ć a

Kastner i Öhler

Z a g r e b, I l i c a 4

D 1-41 **Čaša za vodu** od bojadisanog stakla, u raznim bojama, jedna petina litre, kom. **Din 1·50**